

Nr 30.

Ankom till riksdagens kansli den 12 juni 1941 kl. 5 e. m.

Utlåtande i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till lag angående ändrad lydelse av 21 § lagen den 17 juni 1916 (nr 235) om försäkring för olycksfall i arbete.

Genom en den 30 maj 1941 dagtecknad proposition, nr 276, vilken hänvisats till lagutskott och behandlats av andra lagutskottet, har Kungl. Maj:t, under åberopande av propositionen bilagda i statsrådet och lagrådet hållna protokoll, föreslagit riksdagen att antaga följande förslag till

L a g

angående ändrad lydelse av 21 § lagen den 17 juni 1916 (nr 235) om försäkring för olycksfall i arbete.

Härigenom förordnas, att 21 § lagen den 17 juni 1916 om försäkring för olycksfall i arbete skall erhålla ändrad lydelse på sätt nedan angives:

21 §.

Där olycksfallet medfört eller skäligen kan antagas medföra påföljd, som föranleder ersättning enligt 6 § 1) b) eller 2) eller 7 §, åligger det arbetsgivaren eller arbetsföreståndaren att, sedan han från den skadade eller eljest erhållit underrättelse om olycksfallet, ofördröjligen därom hos den försäkringsinrättning, i vilken den skadade enligt denna lag är försäkrad, göra skriftlig anmälan enligt formulär, som av riksförsäkringsanstalten fastställs.

Har olycksfallet medfört eller kan det skäligen antagas medföra påföljd, som föranleder ersättning allenast enligt 6 § 1) a), skall skriftlig anmälan av arbetsgivaren eller arbetsföreståndaren göras hos försäkringsinrättningen i den ordning Konungen bestämmer.

Då anmälan — — — i häradsnämnden.

Polismyndigheten i — — — sådan nödig.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 1941.

Beträffande de skäl, som anförts till stöd för det i propositionen framlagda lagförslaget, får utskottet, i den mån redogörelse därför icke lämnas här nedan, hänvisa till propositionen.

Gällande bestämmelser.

Jämlikt *lagen den 17 juni 1916 (nr 235) om försäkring för olycksfall i arbete* med däri sedermera vidtagna ändringar skall på grund av försäkring till skadad arbetare i ersättning utgivas, bland annat, om olycksfallet medfört sjukdom, som förorsakat förlust eller nedsättning av arbetsförmågan, dels erforderlig läkarvård jämte läkemedel och andra till arbetsförmågans höjande eller eljest till lindrande av menliga följder av olycksfallet nödiga särskilda hjälpmedel, såsom kryckor, enklare konstgjorda lemmar, glasögon och dylikt [6 § 1) a)], dels ock viss sjukpenning [6 § 1) b)]. Förutsättning för att sjukpenning skall utgå är emellertid, att ådragen sjukdom varat mer än tre dagar efter dagen för olycksfallet och att arbetsförmågan nedsatts med minst en fjärdedel. Har olycksfallet medfört arbetarens död, utgår enligt 7 § begravningshjälp och livräntor till efterlevande.

Där olycksfall medfört eller skäligen kan antagas medföra påföljd, som enligt 6 eller 7 § föranleder ersättning, åligger det arbetsgivaren eller arbetsföreståndaren att, sedan han från den skadade eller eljest erhållit underrättelse om olycksfallet, ofördröjligen göra skriftlig anmälan därom, enligt av riksförsäkringsanstalten fastställt formulär, hos den försäkringsinrättning, i vilken den skadade är försäkrad enligt olycksfallsförsäkringslagen (21 §). Då anmälan göres, skall samtidigt eller, där så ej kan ske, så snart som möjligt därefter till försäkringsinrättningen insändas genom arbetsgivarens försorg, men på försäkringsinrättningens bekostnad, anskaffat läkarbetyg, enligt av medicinalstyrelsen fastställt formulär, angående skadans beskaffenhet och den skadades tillstånd. Underlåtenhet att fullgöra föreskrifterna i 21 § medför bötesstraff (34 §).

I *kungörelsen den 9 november 1928 (nr 429; ändrad genom kungörelser den 24 november 1932, nr 514, och den 23 december 1937, nr 1025) angående anmälan om olycksfall i arbete m. m.* givas utförligare bestämmelser rörande anmälningsförfarandet. Skriftlig anmälan om olycksfallet skall alltid göras till riksförsäkringsanstalten samt därjämte, om den skadade är försäkrad i ömsesidigt olycksfallsförsäkringsbolag, till nämnda bolag. Anmälan skall ytterligare göras till polismyndigheten i orten, som vidarebefordrar densamma till vederbörande yrkesinspektör eller bergmästare. Slutligen skall ett ytterligare exemplar av anmälan tillställas arbetarombud, varom förmäles i 31 § lagen om arbetarskydd, därest sådant ombud finnes utsett å arbetsstället. Anmälan skall avfattas enligt formulär, som fastställles av riksförsäkringsanstalten. Rörande innehållet av sådan anmälan stadgas närmare i kungörelsens 2 §.

Framställning från riksförsäkringsanstalten om ändring av 21 § olycksfallsförsäkringslagen.

I skrivelse den 4 april 1941 har riksförsäkringsanstalten förklarat sig vilja underställa Kungl. Maj:ts prövning frågan om ändring av olycksfallsförsäkringslagen beträffande det nuvarande anmälningsförfarandet såvitt angår

sådana olycksfall i arbete, vilka medföra så lindrig skada, att ej sjukpenning utan i regel endast ersättning för läkarvård och läkemedel skall utgivas i anledning av olycksfallet.

Riksförsäkringsanstalten har inledningsvis erinrat därom, att anstalten den 11 juni 1937 erhållit Kungl. Maj:ts uppdrag att verkställa en allsidig utredning rörande en förbättrad lagstiftning om försäkring för olycksfall i arbete — vilken utredning påbörjats men med hänsyn till flera under de senare åren inträffade omständigheter, särskilt den rådande kristiden, icke ansetts böra slutföras — ävensom att anstalten i samråd med den inom finansdepartementet tillsatta besparingsberedningen till undersökning upptagit vissa frågor i syfte att vinna ett förenklat och förbilligt förfarande vid handläggningen av ärenden enligt olycksfallsförsäkringslagen. Anstalten hade emellertid ansett nu ifrågavarande framställning böra göras utan avvaktan av resultatet av nyssnämnda utredningar.

Riksförsäkringsanstalten har omnämnt, att antalet olycksfall i arbete, som för den skadade icke medfört nedsättning av arbetsförmågan eller som medfört sådan nedsättning i mindre grad eller under kortare tid än som enligt 6 § 1) b) olycksfallsförsäkringslagen fordrades för att sjukpenning skulle utgå, beträffande större arbetsgivare (exklusive staten) varit följande:

År	Antal olycksfall	År	Antal olycksfall
1933	9,800	1936	19,400
1934	13,200	1937	23,200
1935	16,400		

År 1937 fördelade sig antalet med omkring 12,000 på riksförsäkringsanstalten och omkring 11,200 på de ömsesidiga bolagen. Härtill komme motsvarande olycksfall bland de mindre arbetsgivarnas arbetare, omkring 2,100 för riksförsäkringsanstalten och omkring 400 för bolagen. Enligt en för år 1940 verkställd preliminär uppskattning utgjorde antalet olycksfall av ifrågavarande slag beträffande i riksförsäkringsanstalten försäkrade arbetare omkring 18,700, vilket innebure en stegring från år 1937 med omkring 4,600.

Riksförsäkringsanstalten har förklarat sig anse en förenkling av det nuvarande anmälning förfarandet beträffande ifrågavarande lindriga olycksfall önskvärd. Därigenom syntes en förenkling även av anstaltens arbete för reglering av dylika skadefall möjlig. Efter att hava omnämnt, att medicinalstyrelsen på framställning av riksförsäkringsanstalten för de lindriga olycksfallen fastställt ett enklare läkarintygsformulär (som ersattes med två kronor) än det vanliga formuläret (för vilket ersättning utginge med fyra kronor), har anstalten anfört följande:

I fråga om olycksfall i allmänhet, d. v. s. olycksfall, som — där det ej medför den skadades död — medför nedsättning av arbetsförmågan med minst $\frac{1}{4}$ under mer än tre dagar efter olycksfallsdagen, har avsikten uppenbarligen varit, att den skadade skall på grund av den till försäkringsinrättningen inkomna anmälningshandlingen och läkarintyget snarast kunna tillerkännas den sjukpenning, varav han antages i regel utan dröjsmål vara i be-

hov. I de fall av lindrigare skada, där sjukpenning ej behöver utgå, utan där fråga endast blir om ersättande av läkarvård, läkemedel och läkarintyg — undantagsvis även om resa till eller från läkare och möjligen även av läkare ordinerad massage- eller fysikalisk behandling — uppstår emellertid för försäkringsinrättningen i regel fråga om utgivande av ersättning härför, först när behandlingen meddelats, och, om den meddelats mer än en gång, först när den avslutats och räkning utställt av läkaren. I enlighet härmed har det synts anstalten tillfyllest, om i dylika fall anmälan om olycksfallet göres, först när den för behandlingen ersättningsberättigade framställt anspråk på ersättning för behandlingen, d. v. s. i regel först när behandlingen avslutats. I vissa fall när fråga är om arbetsgivare med ett stort antal arbetare, och arbetsgivaren antingen enligt försäkringsvillkoren står självrisk för läkarvård och läkemedel eller ock förskotterar ersättning därför, är det tillräckligt, att anmälan om olycksfall, varom här är fråga (med bifogande av läkarintyg och eventuellt även läkarvårdsräkning) göres till försäkringsinrättningen i ett sammanhang för flera under viss tid inträffade dylika olycksfall t. ex. efter utgången av varje månad eller varje kvartal allteftersom försäkringsinrättningen i samråd med arbetsgivaren bestämmer.

Vid anmälan om olycksfall, som här avses, bör vidare komma till användning ett vida enklare anmälningsformulär än det mer utförliga formulär, om vars innehåll stadgas i 2 § av berörda 1928 års kungörelse angående anmälan om olycksfall i arbete m. m. och vilket sistnämnda formulär ej är erforderligt i fråga om här avsedda olycksfall.

Slutligen bör det vara tillräckligt, om anmälan om olycksfall, som här avses, göres endast till den försäkringsinrättning, där den skadade är försäkrad. När t. ex. för närvarande ett exemplar av den vanliga anmälningshandlingen ingår till yrkesinspektör eller bergmästare, kan i här avsedda fall sådant särskilt exemplar ersättas med att försäkringsinrättningen underrättar vederbörande yrkesinspektör eller bergmästare om vissa slags här avsedda olycksfall, som under viss tidsperiod inträffat vid visst företag eller hos viss arbetsgivare. Likaledes bör det exemplar av den vanliga anmälningshandlingen, som även i här förekommande fall nu tillställes arbetarombud, kunna utan olägenhet ersättas med underrättelse på annat sätt i enklare form till sådana ombud.

Vid tillämpning i fråga om här avsedda olycksfall i arbete av ett på det sätt förenklat anmälningsförfarande, som nu angivits, bör det bliva möjligt att sammanföra anmälningshandlingen med läkarintyget och läkarvårdsräkningen till en handling, varigenom för riksförsäkringsanstalten och för de ömsesidiga bolagen en ej obetydlig förenkling skulle kunna vinnas vid handläggningen av dessa olycksfall.

I anslutning till det anförda har riksförsäkringsanstalten avgivit förslag till erforderliga ändringar av olycksfallsförsäkringslagen och 1928 års kungörelse.

Över riksförsäkringsanstaltens framställning hava yttranden avgivits av försäkringsrådet, de ömsesidiga socialförsäkringsbolagens förening, svenska arbetsgivareföreningen och landsorganisationen i Sverige.

Riksförsäkringsanstaltens förslag tillstyrkes i princip i samtliga yttranden.

Föredragande departementschefen, statsrådet Möller, har i propositionen anfört följande.

»Av den förut lämnade redogörelsen för gällande bestämmelser framgår, att arbetsgivare för närvarande städse har att fullgöra en omständlig anmälningsskyldighet rörande olycksfall i arbete, som drabbat hos honom anställd arbetstagare. Riksförsäkringsanstalten har nu föreslagit, att i de fall, då så lindrig skada åsamkats, att enligt olycksfallsförsäkringslagens bestämmelser icke sjukpenning utan i regel endast ersättning för läkarvård och läkemedel skall utgivas i anledning av olycksfallet, ett enklare anmälningsförfarande än det nuvarande borde tillämpas. Närmare bestämmelser rörande sistnämnda förfarande skulle utfärdas av Konungen. Dessa bestämmelser skulle i huvudsak innehålla, att anmälan om olycksfallet skulle göras först när den ersättningsberättigade framställt anspråk på ersättning. I fråga om större arbetsgivare, som antingen stode självrisk för läkarvård och läkemedel eller förskotterade ersättning därför, skulle anmälan kunna göras i ett sammanhang för flera under viss tid inträffade olycksfall, exempelvis efter utgången av varje månad eller kvartal allteftersom försäkringsinrättningen efter samråd med arbetsgivaren bestämde.

Riksförsäkringsanstaltens förslag, vilket tillstyrkts i remissvaren, finner jag lämpligt. Såsom försäkringsrådet framhållit torde avseende icke behöva fästas vid att svårigheter i vissa undantagsfall kunna föranledas av de ifrågasatta bestämmelserna. Förslag till lag innefattande erforderlig ändrad lydelse av 21 § olycksfallsförsäkringslagen har upprättats inom socialdepartementet. I anledning av vad landsorganisationen anfört må framhållas, att, om skälig anledning föreligger till antagande, att sjukdomen kommer att vara mer än tre dagar efter dagen för olycksfallet och att den skadades arbetsförmåga kommer att nedsättas med minst en fjärdedel, det i lagen för närvarande föreskrivna anmälningsförfarandet skall iakttagas.

I förevarande sammanhang torde den jämkningen av lagtexten böra vidtagas, att sista stycket i paragrafen, vilket innehåller bestämmelser om vad som i lagen avses med polismyndighet, uteslutes, enär i nämnda stycke meddelade föreskrifter synas hava sin plats i tillämpningsförfattningen.»

Vid granskning av det föreliggande lagförslaget har utskottet icke funnit *Utskottet.* anledning till erinran mot detsamma. Utskottet får därför hemställa,

att förevarande proposition måtte bifallas av riksdagen.

Stockholm den 12 juni 1941.

På andra lagutskottets vägnar:

DAVID NORMAN.

Vid ärendets behandling hava närvarit:

från första kammaren: herrar *Norman, Tamm, Forslund, Linnér**, *Olof Carlsson, Holstenon, Nils Elowsson* och *Näslund*;

från andra kammaren: fröken *Hesselgren*, fröken *Andersson*, herrar *Olovson* i Västerås, *Hermansson*, fru *Johansson**, herrar *Larsson* i Östersund och *Karlsson* i Granebo*.

* Ej närvarande vid utlåtandets justering.